

בתורה

גליון קל
פרי משפטים
חשפ"ג לפ"ק
שנה ג'

אור העבודה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

יו"ר ע"י ממלכת 'אש החסרות' העולמית - בית היוצר להפצת אור החסרות

הקס לעית הדי ערב משה כ"ר ויקט'ר אב"ד סודא

"שנים מקרא"

טועמיה: כיצד צריך להוראות "שנים מקרא ואחד תרגום" לפי הצדיקים

עולמתא שפירתא

היכל המגיד ממעוררש: שפלות מצד עצמו וחביבות מצד הבחירה

עבודת האכילה

אש העבודה: דביקות בהש"ת - לפי הטעם המיוחד שיש בכל מאכל (ב)

בי חנוך אני

תנו רבנן מעשה: מידת הרחמים על הבריות לפנים משורת הדין ויותר מכן

דבר המערכת

זוקף את ראשם!!

"ארבע פרשיות" מעודות כבל חסידישע יוד רטט רקדושה.

כאשר חבעל-קודא מתחיל לקרוא בסילווחן את הארבע פרשיות, אנו מזכרים מכל הדיבורים המלחיים שעוררו צדיקי הירודות, נפיהם ונפי כתבם, כגודל מעלת פרשה זו, וינשים באופן אחר אל קריאת הפרשה ואל השבת כולה.

לכאורה, ארבע פרשיות הם רק "זכר" למצות שקלים או למצות פרה. אין מה להתעורר בהם יותר מהציפייה לבנין בית מקדשי שבנה בסהרה.

ובכל זאת, ספרי החסרות מרוממים אותו עם דעת רקדושה, עם פנימיות, והשבת כולו מוצף עם "אור פניך עלינו ארון נשא", הם מוצאים בכל פרשה את הנקודה השייכת אלינו, את העמלק שבחובנו - כפרשת זכור, את החתחדשות - כפרשת החודש, וכהנה וכהנה.

משה רבינו הוא סוד ה"דעת". הוא הבניס דעת בתוך כלל ישראל, הוא זוקף את ראשן של ישראל עם רוממות המחשבה, עם דעה חוביבוקייט, עם נעפיהל, עם השנה ודביקות.

ליפק טען משה רעיא מהימנא: "רבונו של עולם, משאני מת, אין אני נכרי".

אמר לו הקב"ה: "חיך, כשם שאתה עומד עבשיו ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאילו אתה עומד עם זוקף את ראשן".

וכתב האוהב ישראל מאפסא (פרשת שקלים): "חיך כשם שאתה עומד עבשיו זוקף את ראשן כו', וחיינו כי בכל דור ודור הצדיק שהוא ראש הדור הוא בראו כבחינת משה רבינו ע"ה וכנודע מספרים הקדושים, והוא זוקף ראשן וקומתן של ישראל בכל שנה ושנה ע"י קריאת פרשת שקלים דוקא כבוננו שלימה ורצויה, ועל ידי מסירת נפשו לה' על קדושתו יחברך ויתעלה באהבה ובכוננו ודאיהו לפרשת שקלים שמסר לנו משה רבינו ע"ה, וכן הוא בכל דור דור על ידי הצדיקים שבכל דור יש להם נשיאות ראש לקוף קומתך.

אשרינו שיש לנו את ספרי החסידות, שעל ידם עומד משה רעיא מהימנא ומעורר את לבנו, זוקף את ראשנו, ומבניס אותנו לקדושת ורוממות השבחות הנפלאות הללו.

בשבת שקלים מעמידים את הבסיס

הדבר הראשון שמתחילים בו - הוא חלק המעשה, ורק לאחר שהבסיס מוכן, אפשר להתקדם ולעלות עוד בחלקים הנוספים

נהורא מעוריא

המידות] ומעליהם נפרסים היריעות [שהם חלק המחשבה].

ולכן, הראשונה מתוך ארבעת הפרשיות היא 'פרשת שקלים' שכנגד אותה ה' אתרוגה של שם הו"ה הרומזת על מידת המלכות הנקראת שם אדני".

ואינא בקדושת לוי (פר' כי תשא) שעל כן היו שקלי הקודש של 'פרשת שקלים' מיועדים עבור ה'אדנים' במשכן, הרומזים על שם אדני" שהיא מידת המלכות המתגדלת על ידי קבלת עול מלכות בחלק המעשה, כמאמר (הקדמת תיקון ז') 'מלכות פה', שמלכות המלך נבנית על ידי שגור גזרות והעם מקבלים עליהם עול מלכות ומקיימים דברו אך אם גזור גזירה ואין איש שם על לבו לקיים דבר, אין זה מלכות כלל.

ספירת המלכות היא קומת ה'נפש' ('שקל' בניצוריא 'נפש' בחינת 'מופר נפש' (אתבת שלום, פר' שקלים]), דהיינו קומת המעשה המקבלת חייתה על ידי חלק הנפש, וכל שנה ושנה כאשר קוראים בתורה פרשת שקלים נחשב כאילו אנו מסרישים בפועל את 'מחצית השקל' לעבודת בית המקדש ומגביהים את חלק ה'נפש' ואת קומת המעשה (בני יששכר, מאמר בדרוש ח' את יג, בשם החוזה מלוברין).

על כן כוונת עלינו בשבוע הראשון לבנות את המסגרת החיצונית, לשקול את חלק המעשה, מתי אנחנו קמים בבוקר ומתי הולכים לישון, כמה אנחנו לומדים ואיך אנחנו מתפללים. לערוך חשבון הנפש מדוקדק, לבדוק האם ישנם זמנים מבוזבזים במשך היום שאפשר להוסיף בהם עוד תורה, עוד תפילה ועוד חסד, וכן לבדוק עצמינו בענייני מושא ומתן ובענייני השרות ולהשלים ולקדש את עצמינו ככל היותר בחלק המעשה וקומת הנפש.

ומובא מהחיזושי דרי"ם (שפת דיק פר' שקלים) כי 'שקל' ראשי תיבות ש'כבך ק'ומך ל'כתך, היינו 'שיהיה ביד האדם לשקול בפלס ומאזני משפט צדק את כל מעשיו ותהלוכותיו' (שם משמואל, פרשה שקלים ח"ג).

וראה עוד בספ"ק דעת משה (נב): לכן נקרא 'שבת שקלים' על שם המשקל, היינו שישקול מעשיו ויהיה מנוארי דחושבנא בכל יום וחישב עם קונו לתקן כל מעשיו להטיבם באחריתם, וממילא יושפע עליו שפע שקלים מזהב וכסף ונחשת, עכ"ל.

בכך זוכים 'לכפר על נפשותינו' - לתקן ולהשלים עצמינו בחלק הנפש, ובעיקר ע"י קריאת הפרשה שעל ידה מתכפרים כל מה שעבר על הפקודים ועל המצוות שבחלק המעשה, וגם על פגמים שלא מנעיל עליהם תשובה (יששכר ישראל פר' שקלים א'ו).

להרחבה ומראי מקומות "אש המועדים" ארבע פרשיות

נודע מהרה"ק רבי מנחם מוקאריין ז"ע (אמר מנחם שער ד' אות רכה) שאמר: "שהיה מצפה להגיע לארבע פרשיות, ואמר: איך וואלט שוין געהרין עם זאל קומין דיא ד' פרשיות, איך זאל מיך זעהן מיט דעם איינברשטיין" - אני כבר כומתין שיגיעו ארבע פרשיות, כדי שאוכל להתראות עם הקב"ה].

ופירשו הרה"ק מרדכי ז"ע (מסת ישאל, ד' פרשיות) את כוננתו, שד' פרשיות מיוסדים על ד' אותיות שם הו"ה הקדוש, אשר כל אות ואות מבטאת דרגה אחרת בעבודת הבורא ית'.

כי בעבודת ה' יש ארבע קומות: מעשה, רגש, דביקות, ביטול, המקבילות לארבע חלקים שבאדם: נפש, רוח, נשמה, חיה, אשר נרמזים בארבע אותיות שם הו"ה שהוא שורש כל השורשים, וכנגדם תיקנו הכמים ארבע פרשיות: שקלים, זכור, פרה, החודש. בר"ח ניסן הוקם המשכן, בו רדה השכינה לשכון בתחתונים, היינו בתוך עולם המעשה ובתוך איברי וחושי האדם הנשמיים.

קודם לכן - בחודש אדר - היינו ישראל בנדיבות לב את המשכן והביאו את 'מחצית השקל', ואז עבודתנו להכן ולקדש את כל חלקי האדם שיהיו ראויים להשראת השכינה. ובפרטות, בכל שנה בזמן שבית המקדש היה קיים, היו מתחילים בראש חודש ניסן להקריב מהקרבת החדשים של השנה החדשה, אשר קרבנות אלו נתרמו על ידי כל קהל ישראל באמצעות שקלי הקודש.

נמצא א"כ כי מחצית-השקל היא הכנה לעבודה החדשה של ר"ח ניסן, בו 'יורדת הארה מחודשת של השראת השכינה בתוך עולם המעשה, כפי שמתבטא על ידי הקרבת קרבנות חדשים.

הדבר הראשון שמתחילים בו בכל מקום - הוא חלק המעשה, ורק לאחר שהבסיס של חלק המעשה כבר מוכן ועומד, אפשר להתקדם ולעלות עוד בחלקי המידות המחשבה והדביקות.

וכתב בספ"ק מודר קדש (שבת שקלים): יש לפרש את הפייט 'ושקל אשא בבית נכון ונשא', תיבת 'נכון' מירושו היסוד, כמו 'וכנו נחושתי' (שש"ת ל' ית), לרמז שבתחילה וכה ליסוד ושורש איתן, ואחר כך הולך ומתעלה מנודריגה למודריגה, וההרמוז 'בבית נכון' שהוא היסוד - הכן והבסיס, ואחר כך 'ונשא' - היינו ההתנשאות וההתעלות מנודריגה למודריגה עד כתר עליון.

לפיכך היתה העבודה הראשונה בהקמת המשכן 'תדומת האדנים', כי אדני המשכן הם החלק התחתון של המשכן [שכנגד חלק המעשה], והם הבסיס שעליהם עומדים הקרשים [שהם

"מוטל עלינו
בשבוע הראשון
לבנות את המסגרת
החיצונית לשקול
את חלק המעשה,
מתי אנחנו קמים
בבוקר ומתי הולכים
לישון, כמה אנחנו
לומדים ואיך אנחנו
מתפללים"

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממספיעי 'אש החסידות'

כי חנון אני

אל מול המודעה שהייתה תלויה על לוח המודעות, בקרן זווית אחת שבטבריה, עמד רבי זעליג משתאה.

אברך צעיר היה באותה שעה, וחשקה נפשו לרכוש דירה בעיר, אלא שמחירי הדירות היו גבוהים בדרך-כלל, והנה לנגד עיניו מודעה המבשרת על דירה גדולה ורחבת ידיים, שעומדת למכירה, לכל המרבה במחיר, כשהסכום הראשוני פועט למדי.

בוריות תיכן צעדיו אל הכתובת הרשומה, שם נודע לו הדבר.

הייתה זאת דירת-מגוריו של יהודי נכבד, מטובי העיר טבריה, שירד מנכסיו ר"ל, עד שהנשים באו לקחת את דירתו למכור אותה, כדי להיפטר ממנה, לפחות חלק כל שהוא מדמי חובותיו העצומים.

רבי זעליג קפץ על המציאה, והציע מחיר גבוה מעט מהמחיר הראשוני, אלא שאז קפץ מולו ושמעאלי אחד, שביקש אף הוא לרכוש את הדירה, והציע מחיר גבוה יותר, וכך התחרו ביניהם, רבי זעליג מחז, ולהבדיל "הערבי מאידך, עד שיד היהודי היתה על העליונה, והמציאה נפלה לידו.

לשמחתו של רבי זעליג לא היה קץ, הוא דילג על ההרים וקיפץ על הגבעות לאורך כל הדרך בואכה בית. בהתרגשות פתח את הדלת וסיפר לזונתו על הדירה הגדולה והזולה בה יזכה, וכבר חפץ היה להתחיל באריות החפצים, ובהכנה לקראת המעבר לדירה החדשה.

אלא שזונתו עצרה בעדו, "איני חפצה להתגורר בדירה שהמוכר נאלץ למכרו, ומי יודע אם לא קילל אותו מוכר את כל מי שייכנס לגור בה, וכי אשב בדירה שקללה רובצת עליה?! הלילה..."

איש חסיד היה רבי זעליג ויבנערג, בנו של הרה"ק רבי אברהם מסלאנים - בעל 'בית אברהם', וצאצא לצדיקי בית סלאנים, שכל עבודתם היתה לנטוע אמונה איתנה בלבבות בני ישראל, גם הוא היה חדור אמונה בה ובמשה עבדו, ואשר לכן, הבין את אשר עליו לעשות באותה שעה, "אלך ואשאל את הרב", ענה לזונתו, וסיד קם ופנה למעונו של רב האי גאון וצדיק רבי משה קליערס - רבה של טבריה.

שמע רבי משה את הסיפור, ואנחה בכידה נפלטה מפיו, "על מה ולמה נאנח הרבז", ביקש רבי זעליג לדעת.

"הלא כבר קנית את הדירה, ומה לי שאתערב לאחד שהמעשה כבר נעשה", ענה לו רבי משה, ושוב נפלטה מפיו אנחה גדולה ומרה.

אלא שרבי זעליג הפציר בו: "אנא רבינו, יחווה נא דעתו, אולי עדיין יכול אני לחזור בי מהמכירה",

נענה אליו רבי משה במתק לשונו: "דע לך, שגל-פי דין תורה עשית כדון וכהלכה, שקנית את הבית מהמוכר הבעל-חוב, אפילו לפנים משורת הדין לא עשית תלילה שום עוולה, ואף גם משום 'ועשית הישר והטוב' יצאת ידי חובתך, שהרי לולא היית רוכש את הבית, היה הערבי רוכש אותו, וכך גם הצלת עוד אמות בארץ ישראל, שלא יעברו ליד גוי, אולם אספירה נא לך סיפור שהיה מעורב בו אוקן הרה"צ רבי נח ויבנערג (בנו של הרה"צ רבי יחיאל מיכל אהרן, בנו יחידו של הרה"ק רבי אברהם מסלאנים) - בעל 'יסוד העבודה' וראש שושלת הקודש לבית סלאנים".

אחד מוותיקי חסידו קדם היה הרה"צ רבי צבי יחיאל מיכל מטבריה, שהיה מכונה בחיבה 'רבי הערש מיכל', בנו של הרה"צ רבי ישעי' מקדישטוב. רבי הערש מיכל זכה כימי צעירותו לחזות בנועם עבודתו של הרה"ק רבי

נח מלעכאוויטש, ומשגדל והיה לאיש, התקשר בכל נימיו נפשו להרה"ק רבי משה מקאברין, ואף נתמנה על ידו לממונה על קופת הצדקה של 'כולל רייסין' עבור עניי ארץ ישראל.

נהג היה רבי הערש מיכל, בכל עת שהיה נוטל ידיו לברכה, לנגב אותם היטב, והעדיף לנגבם במגבות עשויות מבד עבה.

פעם אחת, עבר הרה"צ רבי נח ויבנערג בשוק, וראה שאשה אחת מציעה למכירה מגבות שהיו עבות במיוחד, לשאלתו על אודות מחירן, נקבה המוכרת במחיר נמוך מאוד, "האם בטוחה את במחיר שנקבתל", שאל אותה רבי נח, כסבור שטעתה.

"לא ולא", ענתה היהודיה, וסיפרה כי אלמנה היא, ואין בביתה פרוטה לפרוטה, לכן, מחוסר ברירה, החליטה למכור את מטלטליה, על מנת שיהיו בידיה דמים, לתחיות את נפשה ואת נפשות ילדיה העטופים ברעב.

מששמע רבי נח את דבריה, לא היסס, ועל אתר הוציא מטבעות מכיסו, קנה את המגבות כולן, ורץ להביאם לרבי הערש מיכל, כדורון לתלמיד חכם, בטוח היה שיהנה מאד מהן.

"אוהו, מגבות עבות שכאלו", קרנו פני רבי הערש מיכל, "מאין השגת אותם?", התעניין בהארת פניו.

סיפר לו רבי נח על האלמנה שמכרה אותן בשוק, ופני רבי הערש מיכל התחלפו באחת.

"איני חפץ בהן", פסק, והסביר את נימוקו עמו: "איני חפץ שיארע לי כזאת, שבכל פעם שאנגב את ידי במגבות הללו, אזכר בך, שאלמנה שבורה נאלצה למכור את מטלטליה בשוק ואני נהנה מה..."

שמע רבי זעליג את הסיפור מפי רבי משה, ומיד הבין את אשר עליו לעשות מביתו נאה קודש של המרא דאתרא פנה מיד ובזריזות למקום מכירת הדירה, הביע את חרטתו על הרכישה, ומששמע הדבר בעיד, התארגנו מיד כמה יהודים לניס את הספף הנדרש לפירעון חובותיו של בעל הדירה, עד שהעמידו על רגליו, וכבר לא הוצרך יותר לסטור את ביתו.

וכשסיפר רבי זעליג את המעשה בפני אביו הגדול, הבית אברהם, אמר לו אביו: "מי יודע מה מסבבים מן השמים, יתכן מאד שסיבבו כך שהדירה תיפול בחלקך, ושתלך לרבי משה ויצטערו ויאנח על גורלו המר של היהודי הירוד מנכסיו ר"ל, ובכח אנחתו ייושע וינצל מבור חובותיו..."

על הכתוב בפרשתנו (כב, כה-כו) "אם תכול תחבול שלמת רעך עד בוא השמש תשיבנו לו, כי הוא כסותו לכהה הוא שמתלו לעורו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני", כתבו בתוספות (ראש השנה י, ב: ד"ה שלוש עשרה): "אף-על-פי שבדין בא העבט לידך, כי הלווית עליו מעותיך, אף-על-פי-כן תשיבנו לו, כי יצעק אלי, המידה היא כך שאשמע צעקתו, לפי שתנון אני, ואיני יכול לראות בעיני", והיה הצדיק רבי יחיאל מאיר מגאסטאנין אומר, כי מצוה על כל יהודי לזכור דברי תוספתו אלו, הן כדי שיזכור לרחם על הבריות, גם כשאין הצדק עמהם, ומתוך כך גם יעזר למעלה רחמי שמים, שנוכח לישועת ה' גם כשאין מגיע לנו בדין, כי חנון ורחום ה' ארך אפים וגדל-חסד, וכי טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו.

שנים מקרא ואחד תרגום

לאחר קריאת הפרשה מובא מהארז"ל שיש כבר כח לקבל תוספת קדושת השבת.

זה לשון קדשו: ואחר קריאת הפרשה היה טובל הטבילה של עריש הגזבר בספר הוזהר פי תרומה ר' קליו ע"ב דרב המנוגא סבא ע"ה הוה סליק מנהרא בכל ע"ש כו', והיה אומר מורי ז"ל כי כיון שכבר קרא הפרשה כבר יש באדם כח לקבל תוספת קדושת השבת ולכן לא היה טובל קודם שיקרא הפרשה וזלתי דרך מקרה, ואף גם מקרה זה לא היה טובל רק אחר שהתחילה שעה ה' מיום ו' כמו שביארנו לעיל על ה' יתירה ד"יום השישי", והיה אומר מורי ז"ל כי תוספת שבת היה ניכר ומתגלה במצח האדם תיכף אחר הטבילה הגו' אבל עיקר הגילוי לא היה רק אחר חצי היום ודוקא אם טבל כבר והסיר ממנו קליפין דחול ע"י כוונתו כנודע שקליפין דחול הם בגדי חול של נפש האדם ואפשר שכל מה שיהיה קרוב לליל שבת יתגלה יותר תוספת שבת.

וכתבו ספרי החסידות כי כל תיבה יש בה גוף ונשמה, הגוף הוא עצם ציור תמונת האות, ואילו הנשמה היא הפירוש והמשמעות הפנימית של התיבה, ועבודתינו להחיות את התיבה על ידי שמכניסים ומאירים בתוכה את הכוונה הפשוטה של פירוש המילות.

ויש לציין מה שכתב הש"ת הקי (מסכת שבת פרק ג' מצוה א"ת י"ו): וכשקורא שנים מקרא ואחד תרגום ישים לבו ועיניו להתבונן במה שקורא, הן ממצות התורה הן במדות הן בדרכי מוסר, הן בכל תועלת אשר יוכל להוציא מכל ענין וענין, ויקרא כדי ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, עכ"דיק, ועל יסודות אלו כתב את ספר השליה הק'.

עוד נעתיק מה שכתב בספר מגיד מישרים (ישעיה) הוא המגיד שנתגלה אל הבית יוסף והוכיח אותו לאמור: והטוב בעיניך שאתה קורא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בריהטא כחותה על הגחלים לפרוק עול מעליך, והלא יש לך לזכור מאמר רשב"א אל תעש תפלתך קבע וכו', אבל צריך לקרות הפרשה בנחת ולהרגיש בספקותיה ולתרץ אותם, ומה שלא תוכל לתרץ עיין במפרשים ע"כ.

וכמו כן אפשר להאיר נשמה יתירה בתוך התיבה על ידי תוספת חיות של אהבה ויראה ודביקות אלוקית שהיא תוספת נשמה פנימית בתוך האות.

וראה בספתי"ק תולדות אהרן (פר בראשית) זול"ק: כשקורא אדם הפרשה של בדיאת יום ראשון, ואומר בדחילו ורחימו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, בא לאותן אורות הטמונים באותו פרשה שנבראו בהם שמים וארץ, כמו שדרשו חכמים (תהי"ה יב), וירא אלקים את האור כי טוב, נגזו לצדוקים לעתיד לבא, והיכן נגזו, באותיות של כל פרשה ופרשה, וכשאומר אדם הפרשה בדחילו ורחימו בא לאור הגנוז וכו', עכ"דיק.

וכפי שמדבק עצמו בחלק הידיבורי בערב שבת באמירת 'שנים מקרא ואחד תרגום' מתוך משמעות פנימית ודביקות אלוקית, כך יזכה להתעסק בשבת קודש בחלק הידיבורי בעת תפילותיו וזמירותיו.

ענין זה מובאר בספתי"ק בת עין (ליקוטים) זול"ק: סגולה ועצה שיוכל אדם לקשר מחשבתו אל הדיבור בחפילות שבת הוא לראות לקרות הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום דווקא ביום וא' ערב שבת קודש.

העלאת ד' יסודות בארבע פרשיות

אנו מוצאים בפרשתנו ד' אבות ניקין, וד' שומרים, שבגדר ד' יסודות שבאדם: אש רוח מים עפר, וכנגד ד' שורשי הנפש

פרשה משפטים מסיימת את פרשיות ה'שובבי"ם, בהם עבר כלל ישראל טלטלה ושינוי מן הקצה אל הקצה.

בהתחלה, בפרשת 'שמות', ירדנו כולנו למצרים, כל אחד מצא את עצמו שקוע בתוך המיצרים הפרטי שלו, נאבק חתח החומר המסתיר על גילוי אלוקותו ית' בעולם, ומשועבד לתאוות ולהרגלי עוה"ו. לאחר מכן - בפרשיות 'וארא בא' - התחיל שלב המוכות, כל אחד מגלה את אפסיות הטבע ואת התמוטטות קליפת מצרים, עד ליציאת מצרים הפרטית של כל אחד, והתרומוכות למצב נעלה של הנגה ניסית מעל לטבע. לאחר מכן - בפרשת 'בשלח' - עברו את ים סוף, בו הנפך הים ליבשה, הטבע והגם מתאחדים ומתבררים כדבר משותף, שניהם מונתגים על ידי הבורא ית'. ואז - בפרשת 'תרו' - מגיע מעמד 'מתן תורה' בו יורד האור האין-סופי שאי אפשר לחשו, ומאיד כאן למטה בתוך גבולות העולם הגשמי, עם פרטי המצוות אשר כולם עוסקים בעניינים גשמיים. כעת, בפרשת 'משפטים', מתחיל משה רבינו להוריד את אור התורה למטה, אצילנו בתוך הלבבות, בפרטי הדינים ש'בין אדם לחבירו'.

במעמד מתן תורה ניתנו לנו שני לחות הברית, בלוח אחד נמסרו הלכות ש'בין אדם למקום', ובלוח השני נמסרו הלכות ש'בין אדם לחבירו'. הגם שבלוח השני לא מופיע שם הוי"ה, אך שם הוי"ה חודר בתוך עומק המידות האנושיות הנחלקים לארבעת חלקי הנפש שכנגד ארבע אותיות שם הוי"ה, ואנו צריכים לקדש ולאכזר אותם ולהפכם ממידות בהמיות למידות אלוקיות, וכך זוכים להחזיר ולהאיר בתוכינו את ארבע אותיות שם הוי"ה שהם שורש לכל דבר שבעולם, עד שאין לך דבר בעולם שאין פגשים בו ארבעה חלקים.

כך אנו מוצאים בפרשתנו ד' אבות ניקין, וד' שומרים, שהם כנגד ד' יסודות שבאדם: אש רוח מים עפר, וכנגד ד' שורשי הנפש המבוארים בתורת הבעש"ט הק': **הפקדות, אפסיות, תענוגים, ישות**, הנובעים מארבע המדות שבאדם: לבנה, ירוקה, שחורה ואדומה, וכמובן שכל זה קשור לארבע פרשיות שאנו מתחילים השבוע להכנס בהם, שהם מהלך ממושך של ד' שלבים, בהם אנו תודרים שלב אחר שלב עד לנקודת המוצא.

לפי הבעש"ט הק' (נעים מרים, פר' צו), אין לשבר את המידות הרעות ואין ללחום באבות ניקין שבנפש, אלא צריך להציב להם כלי רוחני, שהפקדות תהיה ביטול לה' ולמצוותיו, שהאפסיות תהיה השפלת החומרות והתנשאות הרוחניות, שהתענוגים יהיו מדברים שבקדושה, ואש הכעס והגאווה תהיה לצורך הגדלת כבוד ה'.

וזהו עבודתנו כעת, כאשר אנו מתחילים את 'ארבע פרשיות', הטכונים נגד ארבע יסודות: **אש מים עפר רוח**, כמו שכתב בספר **צדיק** (פר' פיה, אות ה) ש'בשבת שקלים' עבודתנו להכניע את יסוד **האש** שהוא הכעס והקנאה, ולהכניסם לרשות הקדושה - 'מטבע של אש', כי פרשת שקלים רומז על אחדות ישראל, כל אחד לעצמו שיה רק 'מחצית' חשקל, וחבירו ששילמו לשקל שלם, וכן מצינו בפרשת שקלים שכל אחד מישראל מפרש מחצית השקל ללא הפרש בין עשיר לעני, הכם וטיפש, בלי קנאה ושנאה ותחרות.

ב'פרשת זמור' עבודתנו להכניע את יסוד **המים** שהוא התאוה והתענוגים, ולהכניסם לרשות הקדושה, להתענג על ה', על התורה והמצוות, ובזה מוכניעים קלי' עמלק שהוא הטומאה ופגם הקדושה. בפרשת 'פרה' עבודתנו להכניע את הכבוד וההתנשאות ולהגיע לתכלית שפלות הנפש שהוא יסוד **העפר** מצד הקדושה - עפר שריפת החטאת.

לאחר שלוש הכנות אלו אפשר להגיע ב'פרשת החודש' להשראת הקדושה בנפש, לאחר שמושיגים שהעולם מתחדש בכל רגע 'יש מאין' ממש, וכל רגע נברא עולם מחדש ממש, והאדם מאבד את כל הרגשות ישותו, ומגיע לביטול מוחלט [בבחינת רוח], כי אינו יכול לתכנן כלום, ולא לראות את עצמו כמציאות קיימת, כי בכל רגע הוא נתון להחלטתו של הבורא ית' האם להמשיך לקיים את העולם רגע נוסף או לא.

עבודת האכילה

על פי משנת החסידות
ש"ק כ"ח
העלאת הניצוצות (י)

אש העבודה

שקדים לעבודת הבורא
בתוך העמקה בספרו הסידות

מארגנות מוד"ר יחיאל יהושע שינפולד שליט"א
ממשפיעי "אש החסידות"

דביקות בהשי"ת - לפי טעם המאכל (ב)

כל פרי יש לו תענוג אחר שהוא יכול להתדבק בו, וכל באוכל יש לו טעם אחר, אשר הטעם מראה מאיזה עולם רוחני נמשך במאכל

ותפוחים כו' שכל אחד משונה מחבירו בטעמו, שזה מתוק וזה חמוץ כו', הם נמשכים מן הרכבת המדות שבמלכות דמלכות דעשה, שכמי אופן הרכבתם מן מותרות למטה הטעמים בהמירות, שאם חסד שבחסד הוא טעם מתוק, ואם חסד שבגבורה הוא טעם אחר, כנזכר בס"א ע"ש וד"ל. ויעמיק בזה ההתבוננות הנ"ל וגם איך שכל הברואים הנמצאים כו' הם מינים ממינים שונים שאין מהות אחד שיה לחבירו כנ"ל, והם ישנם בלי מספר כלל, ומולם מקבלים חיותם מלמעלה ותמיד מתחדשים מאין שהוא כח השופע המשפיע להם תמיד חיות בלי הפסק כלל וכן המשפיע להם חיות, עכ"ל.

ועיין קדושת לוי (תדומה): הכלל, כי יש שלשה אהבות בעולם, דהיינו אהבה לדבר אסור רחמנא לצילן, וגם יש אהבה לדבר המותר שמוותר לאהוב דבר המותר, אבל באמת גם זה אינו תכלית האהבה, כי עיקר היא פנימיות האהבה אשר באלו שני בחינות הנשפע מהבורא ב"ה על כל כן צריך האדם ליקח האהבה הפנימיות אשר נתלבש באלו הדברים ולאהוב בו הבורא יתברך וזהו אהבה השלישית היא העיקר. ונמצא בבחינה זו האדם מעלה נצוצות, כי אסור לאדם לומר שיש איזה דבר בעולם בלתי שנשפע מהשורש העליון רק שצריך האדם להסתכל הפנימיות אשר בזה הדבר, דהיינו דבר זה יש בו אהבה אי צריך ליקח אותו האהבה ולעבוד בה את הבורא וכן בשאר המידות ונמצא מדבק לשורש ומעלה הנצוצות, עכ"ל.

וכן במצה לא מורגש טעם כלל, כי הטעם עשוי מן החימוץ והישות שבעיסה, אך מצה עדיין לא נתחמוץ, ומורגש בו טעם האי"ן והביטול, ובקל יוכל להתדבק בכתר ע"י המצה.

כעין זה כתב בקדושת לוי (פר' בא): הדנה הקב"ה חידש את עולמו יש מאין, והנה הבריאה ראשונה משיג את האי"ן המחודש את עולמו כולו בטובו ונקרא 'והחכמה מאין תמצא' (איוב כח, יב) והנה דבר זה נוהג בעולם שנה נפש. ובעולם, הוא מצה המורמז על שמושיגים את המחודש שנשאר טעם ראשון כו' אבל אחר כך נקרא חמוץ כשאינם רואים את המחודש לשון חמוץ ונגזל טעמו.

בשבועות הקודמים נתבאר כי 'סדר ההשתלשלות' נקרא 'אילנא דחיי', והפרטים הרבים שבסדר ההשתלשלות נקראים 'פירות האילן'. וכנגד כל שלב בסדר ההשתלשלות - יש פרי למטה בעולם העשייה המכוון נגדו, והאדם יכול להתדבק באמצעות הפרי אל אותו שלב מסוים שבסדר ההשתלשלות.

וכתב בהגהות מהר"ח (זוהר שמות טו): כל זה סוד ועומק למי שירצה להתבודד בפירות וללמוד מהם חכמת ולקשור הכל בסודות התורה, ע"כ.

עתה יתבאר, כי כל פרי וכל מאכל אפשר להכיר היכן שורשו העליון - לפי הטעם שיש בו.

כאשר טועמים פרי שיש בו מתיקות, יכולים להתדבק במידת החסד של הבורא ית', כי מידת החסד השתלשלה והשתלשלה עד שנעשה טמנה מתיקות פרי זה, ואילו מסלק הבורא ית' את מידת החסד מן העולם, מתבטל תיכף המתיקות.

וכאשר טועמים פרי שיש בו חמיצות יכולים להתדבק במידת הגבורה של הבורא ית'.

יש פירות שהם מורכבים ממתוקות וחמיצות, ועל ידם יכולים להתדבק במידת התפארת.

כי זה הכלל שאין שום מציאות בעולם מלבד המידות הקדושות, והכל משתלשל מהם, והחכם הרואה את שורש הדבר יכול לקשר כל דבר אל שורשו.

בכל פרי אפשר לחוש את אור וחיות השי"ת ולהתדבק דרך זה במידותיו ית' ולהרגיש נועם השי"ת. כל פרי יש לו תענוג אחר שהוא יכול להתדבק בו, וכל מאכל יש לו טעם אחר, אשר הטעם מראה מאיזה עולם רוחני נמשך המאכל לפני שהשתלשל מבחינה לבחינה עד שהגיע כאן לעולם הגשמי וממנו נעשה המאכל. וכשאדם אוכל את המאכל יכול להתדבק באותו עולם שטמנו נמשך המאכל ובכך להעלות את הניצוץ חזרה לשורש.

וראה עוד במאמרי אדמו"ר הזקן (תריס"ג, ד"ה סמוכוני) וז"ל: וכמו כן כל הטעמים שיש בעוה"ז בכל מיני פירות כו' כמו שקדים ורמונים ותאנים

אכיל פרי
אשר לדש
את אור
חיות השירה
והדברך רך
זה במידותיו ית'
והרגיש טעם
השירה כל פרי
יש לו תענוג
אשר שהוא יכול
להתדבק בו,
וכל מאכל יש לו
טעם אחר, אשר
הטעם מראה
מאיזה עולם
רוחני נמשך
המאכל

שבחי הספר הקדוש "תולדות יצחק" (ג)

בשבועות הקודמים הארכנו אודות דרכו בקודש של הרה"ק רבי יצחק מנעשכ"ז בספרו הקדוש **תולדות יצחק** אודות עבודת הבינה שהגיע על עצמו שהוא 'מרכבה' לקדושה זאת. וסיפרו עליו שפעם אחת תפרו עבורו מכסה הלילה (שמיכה), ושאלוהו כמה צמר נפן לשים בתוכה שלא תהא כבידה יותר מדי, והשיב לשים בתוכה 'חמשה ליטרות', וסיים "צריך להתכנסות בה"א". (זכרון טוב מעבודות הצדיקים סימן מא. ומסיים הכותב שלכאורה כיון לה"א ראשונה שהיא בינת, שהוזה מרגלא בפומיה).

וכדי להביא את הדברים לידי הבנה נוספת, נביא כמה מדרכיו בקודש ומאמרו אודות אחד ממאפייניה של עבודת הבינה שהיא שמחה וישוב הדעת מהספר "זכרון טוב". סיפר שהרה"ק **מבארדיטשוב** היה תמיד שרוי בשמחה, ובכח זה היה עמל בתפלותיו וכל מעשהו כידוע דרכו בקודש. ואפילו בערב יום הכיפורים ראה שהיה מיסב בסעודה, וזלגו מסנו שני דמועות לא יותר, ואז הביאו לפניו מאכל ששמו "ייחיל בלע", והתחיל לקרוא בקול "יחל ישראל אל ה'". וחזר לשמוח מאוד מאוד, וכן כל עבודתו היתה בשמחה עצומה עד מאוד (שם, מעבודות הצדיקים א).

היה מתרחק מאוד מכל נפילה למוחין דקטנות, ודרכו בקודש היה לעבוד את ה' בשמחה ובנעימות נפלאה, וכפי שמעידים תלמידיו "כשהיה מתפלל לא נראה ממנו שום תנועה של גיעת העבודות" (שם, תפלות ס"י ל), היה אומר שחומרות הם מצד מעשה היצר, להביא על האדם מרה שחורה. (שם, סימן כב), וסיפר שהרה"ק **מבארדיטשוב** לא היה מחשיב סינופי תענויות ואמר שהם מצד הסתת היצר להחליש המוח למנוע מעבודת הש"ת. ואמר בשמו משל על זה, לשניים שנלחמו ונתחכם האחד באמרו, אם אכה את השני באחד מאיבריו, הלא עי"ז לא אפסיד בו אלא אבר אחד, מוטב שאפגענו במוחו ועי"ז ממילא אנצח כל גופו, כך לפרקים היצר מייען להתענות להחליש מוח האדם, וממילא ירוין אחריו (שם, מעבודות הצדיקים סימן טו).

אף היה מתרחק מדברים שמרמזים על מוחין דקטנות ולפעמים אף סירב לאכול קטניות, ואמר שהם 'מוחין דקטנות' (שם, תפלות, סימן נא, ועיין באמרו פנים ששע ד; אמר סעם שלך אסור לאכול קטניות בפסח, כי מיני קטניות הוא בחינת מוחין דקטנות, ופסח הוא בחינת מוחין דגדלות).

אש המצוות

לתיכנס לרח' ענין יותר, כפי ש'יזכר, מואבד יותר

אש המועדים ד' פרשיות ופורים

- מחבת המצוות לפרשיות ופורים
- מחבת המצוות לפרשיות ופורים
- מחבת המצוות לפרשיות ופורים
- מחבת המצוות לפרשיות ופורים

אוד התיים

"עולמתא שפירתא - דלית לה עיינין"

הזוהר הקדוש בפרשתנו מתייחס לסתירה האמורה, והוא מתאר את בתארו את קישוטי השכינה, שהם כללות נשמות ישראל (משפטים, צה). "מהו עולמתא שפירתא ולית לה עיינין, וגופא טמירתא ואתגליא, אויה נפקת בצפרא ואתכסיאת ביממא, אתקשטת בקשוטין דלא הוו".

המגיד מנבאר (תורת המגיד משפטים) כי כאן מתוארת עבודת האדם הנע תמיד בין חיבת הקב"ה ואתגליה הגדולה אליו, לבין זריזות שלא להגיע לישות וגאווה מידיעה זאת:

מצד אחד - "עולמתא שפירתא" הקב"ה מתאר את עם ישראל ברוב חיבתם אליו ביופי וזיו מושלם "יפה את רעיותי", ומצד שני "לית לה עיינין", אסור לאדם לעיין בעבודתו ולהחשיב אותה מחמת עצמה, מכיון שלא עבודתו היא הסיבה לרוב חשיבותה אלא מה שהקב"ה בחר בו. כמו כן מצד אחד "גופא טמירתא" לפעמים אין לחשוב בשפלות הגוף שהוא מטיפה סרוחה, אלא לעיין כמה הקב"ה צמצם את אורו הגדול מכל העולמות כדי לשכון בגוף הזה שהוא מתענג מרוב החידוש של הארת אלקות בתתונים, ומצד שני "ואתגליא" בעת שבאים לאדם גלות והרהורי גדלות עליו לגלות את מצבו השפל של הגוף, שהוא בא מעפר רימה ותולעה ולשם הוא שב, כדי שיבין ויזכר שאין זה ממנו אלא מהבורא יתברך, שרק בשביל אהבתו הגדולה לעם ישראל יש חשיבות לעבודת היהודי.

זו היא גם הכוונה "נפקת בצפרא", לפעמים האדם אינו חושב כלל על עצמו, אלא רק על 'צפרא' הבורא, גודל אהבתו של הקב"ה אליו וזריזות אורו הכובשת את כל ישותו ומעלימה אותו, באופן שאין כלל פנאי וזמן לחשוב בעצמו, רק הוא 'נשאב' לתוך דעתו של הקב"ה שקורא לו וחפץ בו, ומצד שני "ואתכסיאת ביממא" כאשר הוא מתחיל לחשוב על עצמו שהוא 'יוס' ויש בו 'ישות' כל שהיא, הוא חייב לכסות את עצמו, ולדעת כי הוא אפס ואין, ולעיין בכך.

בתורתו של המגיד מוצאים אנו תמיד יגודיות חריפה בין מה שהאדם שווה 'מצד עצמו', שהוא אפס ואין, ואין לו כלל קיום מצד עצמו רק כח הפועל האלוקי הוא המחיה אותו, לבין מה ששווה יהודי מצד זה שהקב"ה בחר בו.

וכלשון המגיד (אור תורה סימן רפא): נשא לבנינו אל כפים אל אל בשמים (איכה ג מא), פי' שבשביל מה שעושים המצוה הזאת מועזרים, אם בשביל עוה"ז מביא שפע בעולם הזה, ואם בשביל עוה"ב מביא שפע בעולם הבא. וכפ"ם נקראים המצוות, שהם גורמין שפע הנתינה, כמו היר שמושיט, וראוי שלא לעשות רק שיהיה להקב"ה תענוג, כמשל הצפור המדברת כמובאר במקום אחר. כך הש"י מניח שירה של כל העולמות לאין קץ, וכל המולאים חשים לשמוע את דברי האדם. ויאמר בלבו מה אני נבזה ושפל שאביא תענוג של הקב"ה בכל העולמות, ואל יאמר שנחמת שפלותו אין להקב"ה תענוג [בן], אלא אדרבא הוא יתברך שוכן את דכא ושפל רוח, והתענוג הוא דבר גדול, אז התענוג על ה', וצריך לעשות בשביל זה המצוות, והו נשא לבנינו, פי' מחשבותינו, אל כפ"ם, פי' להמצות, שהמצוות יהיו לשם אל שבשמים.

לפי זה נמצא שהאדם נמצא בכל פעם בשני ידיעות סותרות לכאורה: מצד אחד מעשיו נוגעים בכל העולמות, והוא עצמו, האיש היחיד העובד את ה', גורם תענוג נחת רוח לאדון כל העולמים, מלך מלכי המלכים, ומצד שני האדם עצמו הוא 'נבזה ושפל', אין זה בגלל שהוא אכן ראוי לכך מצד מעשיו, אלא שהבורא ברוך הוא בחר בנו בטובו הגדול, וכלשון המגיד שם "כי דוד המלך ע"ה אמר כי חסד ה' מולא הארץ, זהו חסד גדול שיהא ה' מולא הארץ, דבר גס כזה ויתלבש בו רוחני כזה, ומשה רבינו ע"ה אמר אשר מ"י אל בשמים, פי' מ"י נקרא השכל שאינו מושג, והו מ"י, פי' מדת מ"י הוא א"ל, לשון חסד, בשמים, שהמדה הזאת היא בקהרות גדול מאוד שאפילו שמים אינם סובלים אותה, רק נחמת חסד".